Iktatószám: 14/12-1/2019

A Magyar Nemzeti Levéltár Kutatási Szabályzata

Hatályos: 2019. január 15-től

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés **3**
II. A szabályzat hatálya **4**
III. A levéltári anyag kutatására vonatkozó általános rendelkezések **4**
1. A levéltári kutatásról 4
2. Kutatási korlátozások 5
2.1. Az adatvédelem 5
2.2. Az adatkezelés módja 8
2.3. Külföldi kutatókra vonatkozó adatvédelemmel kapcsolatos jogszabályok 9
2.4. A minősített adat, banktitok, üzleti titok védelme, átadó szerv vagy személy korlátozása 10
2.5. Állományvédelem 10
2.6. Tájékoztatási rend kutatási kérés megtagadása esetén, indoklási kötelezettség, jogorvoslat 10
3. A kutatótermek működési rendje 11
3.1. A kutathatóság rendje és a kutatószolgálat munkatársai 11
3.2. Nyitvatartás 11
3.3. Kutatótermi adminisztráció/ Nyilvántartások 11
3.4. A kutatóterem használata 12
4. A levéltári anyag használata 13
4.1. A kikérés és kiadás módja 13
4.2. A kikérhető levéltári anyag mennyisége, a kérelem teljesítése 14
5. A levéltári anyag visszaadása 15
6. A levéltári anyag másolása, fotójegy 16
7. A levéltári könyvtár használata 17
IV. Záró rendelkezések **17**

I. Bevezetés

A Magyar Nemzeti Levéltár (a továbbiakban: MNL) a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.), a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről szóló 27/2015. (V. 27) EMMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet), az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: Aetv.), az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelete (a továbbiakban: Általános Adatvédelmi Rendelet) illetve az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) alapján az őrizetében lévő iratanyagok kutatási célú használatát és kutatótermeinek működését az alábbiak szerint határozza meg.

E szabályzat alkalmazása során:

1. Érintett: bármely információ alapján azonosított vagy azonosítható természetes személy;

2. Azonosítható természetes személy: az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, azonosító szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy fizikai, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.

3. Anonimizálás: az érintett és a rá vonatkozó adat közötti kapcsolat felismerését kizáró technikai eljárás.

4. Személyes adat: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („Érintett”) vonatkozó bármely információ.

5. Különleges adat: a személyes adatok különleges kategóriáiba tartozó minden adat, azaz a faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a genetikai adatok, a természetes személyek egyedi azonosítását célzó biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok.

6. *Bűnügyi személyes adat:* a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat.

7. Üzleti titok: „a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó, titkos - egészben, vagy elemeinek összességeként nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető -, ennélfogva vagyoni értékkel bíró olyan tény, tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek a titokban tartása érdekében a titok jogosultja az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítja.” (AZ üzleti titok védelméről szóló 2018. évi LIV. tv. 1. § (1) bek.)

8. Banktitok: minden olyan, az egyes ügyfelekről (pénzügyi intézménytől pénzügyi szolgáltatást igénybe vevő minden természetes, vagy jogi személy) a pénzügyi intézmény rendelkezésére álló tény, információ, megoldás vagy adat, amely az ügyfél személyére, adataira, vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, gazdálkodására, tulajdonosi, üzleti kapcsolataira, valamint a pénzügyi intézmény által vezetett számlájának egyenlegére,

forgalmára, továbbá a pénzügyi intézménnyel kötött szerződéseire vonatkozik. (A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. tv. 160. § (1) bek.).

II. A szabályzat hatálya

A jelen szabályzat kiterjed az MNL Országos Levéltárára, valamint az MNL megyei tagintézményeire, illetve az MNL valamennyi kutatótermére.

III. A levéltári anyag kutatására vonatkozó általános rendelkezések

1. A levéltári kutatásról

1.1. Bármely természetes személy ingyenesen kutathat a kutatni kívánt téma megjelölését tartalmazó kérelemre, és a kutatásra kiadott levéltári anyagról saját költségén másolatot készíthet, illetve készíttethet a levéltárban őrzött, 1990. május 2-a előtt keletkezett a keletkezés naptári évétől számított tizenöt éven túli levéltári anyagban, illetve az 1990. május 1-je után keletkezett levéltári anyagban a keletkezés naptári évétől számított harminc év után – az Ltv. 24–25. §-aiban foglalt kivételekkel (lásd jelen szabályzat III. fejezet 2. pontja) –, továbbá időbeli korlátozás nélkül abban a levéltári anyagban, amelyet már nyilvánosságra hoztak, illetőleg amelynek tartalmát az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerint mindenki megismerheti.

1.2. Az MNL őrizetében lévő iratanyagban térítésmentesen kutathat minden magyar és külföldi állampolgár, a jelen szabályzat, valamint a vonatkozó törvények és rendeletek betartásával. 18 éven aluliak számára látogatói jegy szülői felelősségvállalás mellett adható. (1. számú melléklet)

1.3. A kutatáshoz az Ltv. 22. § (1) bekezdése értelmében kutatási kérelem benyújtása szükséges. A kutatási kérelemnek tartalmaznia kell a kutatni kívánt téma megjelölését; a kutatni kívánt iratanyag évkörét és a kutatás célját. (2. számú melléklet)

1.4. Az MNL tagintézményei a levéltár az őrizetében lévő levéltári anyagban kutatást végző személy részére – a kutatás megkezdése előtt – látogatói jegyet adnak ki. A látogatói jegy tartalmazza a kutató természetes személyazonosító adatait és lakcímét. A látogatói jegy kiadásakor a levéltár nyilvántartásba veszi a kutató természetes személyazonosító adatait, illetve lakcímét és az állampolgárságára vonatkozó adatot. A kiadott látogatói jegy az MNL minden tagintézményében érvényes lesz, amint a megyei tagintézmények is áttérnek a kutatói események közös elektronikus nyilvántartó rendszerben (Scope) történő vezetésére. Addig az MNL Országos Levéltárban kiadott látogatói jegyet birtokosa csak az Országos Levéltár kutatótermeiben használhatja, illetve a megyei levéltárakban kiadott látogatói jegy az adott megyei levéltárban használható. A látogatói jegy személyre szól, másra át nem ruházható. A látogatói jegyet és a kutatási kérelmet évenként meg kell újítani.

1.5. A levéltár a kutatásra átadott levéltári anyagról nyilvántartást vezet, a kutató személyes adatainak védelméről az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezései szerint gondoskodik [Ltv. 22. § (4)]. A személyes adatok kezelésének módjáról az adatok felvételekor ad részletes tájékoztatást az érintettnek (10. sz. melléklet).

2. Kutatási korlátozások

2.1. Az adatvédelem

a) Ha a törvény másként nem rendelkezik, a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag az érintett halálozási évét követő harminc év után válik bárki számára kutathatóvá. A védelmi idő, ha a halálozás éve nem ismert, az érintett születésétől számított kilencven év, ha pedig a születés és a halálozás időpontja sem ismert, a levéltári anyag keletkezésétől számított hatvan év [Ltv. 22. § (1) és 24. § (1)]. Ezen védelmi időn belül a személyes és a különleges adatot tartalmazó levéltári anyag nem megismerhető, nem kutatható és arról másolat sem készíthető. Ez a rendelkezés azt a kötelezettséget jelenti a levéltár számára, hogy a levéltári anyagban történő kutatást megelőzően meggyőződjék arról, hogy a védelmi idő eltelt.
Ha az érintett halálozásának ténye és ideje a kutatni kívánt iratanyagból vagy a levéltári nyilvántartó rendszerből való lekérdezés útján, vagy a kutató által hitelt érdemlően közölt adatokból nem állapítható meg, akkor az úgy tekintendő, hogy nem ismert. Ebben az esetben a születéstől számított kilencven évet kell a védelmi időnek tekinteni. Ha ugyanilyen módon az sem állapítható meg, akkor a védelmi idő a kutatni kívánt levéltári anyag keletkezésétől számított hatvan év.

b) A védelmi időn belül történő kutatás tilalmának főszabálya alól az Ltv. 24. § (2) bekezdése három kivételt ismer el, amelyek lehetőséget biztosítanak a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag megismerésére és kutatására. Ezek az esetkörök eltérő kötelezettségeket jelentenek a kutatásra történő előkészítéskor:

(1) Az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerint akkor kutatható valamely, személyes adatot tartalmazó levéltári anyag, ha a kutatás anonimizált másolattal is megvalósítható. Ebben az esetben valamennyi olyan személyes adatot ki kell takarni a levéltári anyagból, amely alapján az érintett kilétére következtetni lehet. Az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja nem alkalmazható abban az esetben, ha a kutató előtt kifejezetten ismert a levéltári anyagban szereplő személy kiléte, így például ha a kutató meghatározott élő természetes személy levéltári anyagába kér betekintést. Meghatározott élő természetes személy neve alapján kikért iratanyag anonimizált másolatban sem kutatható.

(2) Az Ltv. 24. § (2) bekezdés b) pontja alapján akkor kutatható a levéltári anyag, ha az érintett vagy annak halálát követően bármely örököse, a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozója vagy bejegyzett élettársa hozzájárul. Az Ltv. megköveteli, hogy az írásbeli nyilatkozatban kifejezetten szerepeljen az, hogy az érintett (vagy örököse, hozzátartozója, bejegyzett élettársa) beleegyezik a személyes adatai kutatás célja szerinti felhasználásába, az iratok másolásába. Amennyiben a személyes adatokat tartalmazó iratok védelmi időn belüli kutatásának engedélyezésére az érintett vagy hozzátartozója hozzájárulása alapján kerül sor, a hozzájárulásnak egyértelműen ki kell térnie a másolatok készíthetőségének és az adatok felhasználhatóságának kérdésére is. Több érintett esetén csak mindegyikük (vagy haláluk után örököseik, hozzátartozóik, bejegyzett élettársuk) hozzájárulásával készíthető anonimizálatlan másolat, s az adatok felhasználása tekintetében is feltétel az érintettek egyező véleménye. Ebben az esetben a

kérőlapon rögzített kérés teljesítése során az iratanyagot őrző szervezeti egység vezetőjének, vagy az általa megbízott személynek a felelőssége, hogy azt megvizsgálja, hogy a kutatáshoz valóban az érintett (vagy örököse(i), hozzátartozói, bejegyzett élettársa) adott-e hozzájárulást, illetve azt, hogy a beleegyezés kifejezett és egyértelmű-e. Több érintett esetén mindegyikük hozzájárulásának rendelkezésre kell állnia. Kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg. Az eredeti hozzájárulás a kutatási kérelem mellékleteként őrzendő meg.

(3) A levéltár az Ltv. 24. § (2) bekezdés c) pontja szerinti tudományos célú kutatást akkor köteles engedélyezni, ha a kutató csatolja a tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző, közfeladatot ellátó szervnek – a kutató részletes kutatási terve alapján megadott – támogató állásfoglalását. A támogató állásfoglalásnak minden esetben tartalmaznia kell az aláíró személy olvasható nevét és beosztását és az intézmény hivatalos bélyegzőjének lenyomatát. A támogató állásfoglalás kiadására a tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző közfeladatot ellátó szerv vezetője illetékes (a kutatási téma szerint illetékes MTA kutatóintézetek vezetői, jogszabállyal vagy kormányhatározattal létrehozott kutatóintézetek vezetői, akkreditált felsőoktatási intézmények vezetői és oktatási szervezeti egységeinek vezetői, jogszabállyal vagy kormányhatározattal létrehozott, tudományos kutatást is előírt feladatként végző közalapítványok, a múzeumok és a nemzeti könyvtárak vezetői, továbbá a közlevéltárak vezetői). (3. számú melléklet)

AZ MNL nem adhat támogatói nyilatkozatot a saját anyagában történő kutatáshoz, csak saját munkatársai részére. A támogató állásfoglalás a kiadásától számított harmadik naptári év végéig érvényes.

c) Az anonimizálás során alkalmazandó eljárás

A levéltár az anonimizáltan kutatható iratokat másolatban, a kutató számára meg nem ismerhető adatokat olvashatatlanná téve adja ki. Az anonimizálás során alkalmazandó fő szabályok: 1. Minden irat minden oldalát át kell nézni, el kell olvasni, mert bármelyik irattípusban előfordulhat személyes adat. 2. Az irat anonimizálását az iratanyagot őrző szervezeti egység ügyrendben rögzített felelősének kell elvégezni, szükség esetén konzultálva szervezeti egységének vezetőivel. 3. Az anonimizált másolat készítése során csak jogszabály által védendő adatokat szabad a szövegből törölni. Olyan információkat, melyek védelmét jogszabály nem írja elő, a kutató elől nem lehet elzárni (közszereplők, hivatalból eljáró személyek (bírák, ügyészek, állami – és pártvezetők, stb.). 4. Az anonimizált másolatot úgy kell elkészíteni, hogy a szöveg belső összefüggései lehetőleg fennmaradjanak és ügyelni kell arra, hogy a megmaradt szövegrész lehetőleg értelmes legyen. 5. Az anonimizálást úgy kell elvégezni, hogy a felismerhetetlenné tett karaktereknek a szövegben való elhelyezkedése látható legyen. 6. Ha az anonimizálás informatikai eszköz igénybe vételével történik és a kutató részére az anonimizált másolat elektronikus módon kerül átadásra, csak olyan megoldás alkalmazható, mely az elektronikus úton történő anonimizálás irreverzibilisségét biztosítja. 7. Az anonimizálás során készült köztes másolati példányt a kutatói adatlap mellett meg kell őrizni. Elektronikus módon történt anonimizálás esetén az anonimizált elektronikus iratot az MNL tárhelyén erre a célra kijelölt könyvtárban az MNL digitalizálási szabályzatában leírtak szerinti fájlelnevezéssel kell elmenteni.

d) Az 1990. május 1-je után keletkezett, a keletkezés naptári évétől számított harminc év lejárta előtt a belső használatra készült, valamint a döntés-előkészítést tartalmazó levéltári anyagban folytatható kutatást az átadó szerv hozzájárulásával a levéltári anyagot őrző levéltár vezetője vagy az egység főosztályvezetője engedélyezi. Az engedélyezést az átadó szervnél a kutatónak kell kezdeményeznie. Jogutód nélkül megszűnt szerv levéltári anyagában a kutatást a levéltári anyagot őrző levéltár vezetője engedélyezi [Ltv. 23. § (1)]. (4. számú melléklet)

e) Az állami anyakönyvi másodpéldányok kutatása

Az 1980. december 31-ig vezetett állami anyakönyv MNL megyei levéltárai által őrzött másodpéldányaiban lévő adatok az Aetv. 93/A. § értelmében a következőképpen kutathatók:

(1) az érintett halálozási évét követő harminc év után,

(2) ha a halálozás éve nem ismert, az érintett születésétől számított száz év, vagy – ha az későbbi – a bejegyzés keletkezésétől számított hetvenöt év után,

(3) ha sem a születés, sem a halálozás időpontja nem ismert, a bejegyzés keletkezésétől számított hetvenöt év után.

A kutatást a levéltár csak teljes anyakönyvi kötetek kutatók részére történő rendelkezésre bocsátásával tudja lehetővé tenni, amelynek során az adatok egyenkénti vizsgálatára nincs lehetőség. Ezért csak olyan kötetek tehetők bárki számára kutathatóvá, amelyek esetében az adatok egyenkénti vizsgálata nélkül is kizárható olyan adatok kiadása, amelyek esetében a védelmi idő még nem telt le. Ennek alapján

(1) Halálozási anyakönyvek az érintettek halálozása óta eltelt 30 év után válnak bárki számára kutathatóvá.

(2) Születési anyakönyvek esetében az utólagos bejegyzések révén általában ismertnek kell tekinteni a halálozás időpontját. Miután az adatok egyenkénti vizsgálatára nincs mód, azt a legtágabb időkört kell figyelembe venni, amelynek eltelte után bizonyosan nem kerül kiadásra 30 éven belül elhunyt személy adata. Ennek alapján a születési anyakönyvek a keletkezésüktől számított 130 év elteltével válnak bárki számára kutathatóvá.

(3) Házassági anyakönyvek esetében a házasfelek születési ideje minden esetben ismert. Ha a születéstől számított 100 év már eltelt, de a bejegyzés keletkezésétől számított 75 év még nem, akkor az adat nem tehető kutathatóvá. Miután az adatok egyenkénti vizsgálatára nincs mód, a kötetek kiadásának elbírálásakor azt a legtágabb időkört kell figyelembe venni, amelynek letelte után biztosan nem kerül kiadásra 100 éven belül született személy adata. Az 1894. évi XXXI. tc. 7. §-a a házasságkötés alsó korhatárát nők esetében 16 év betöltésében határozta meg, de ez alól az igazságügy-miniszter felmentést adhatott. Feltételezhető tehát, hogy a házassági anyakönyvekben ennél fiatalabb korban házasságot kötött személyek adatai is szerepelnek. Alsó korhatárként ezért a 14. életév betöltését szükséges figyelembe venni. Ez alapján, a házassági anyakönyvek a keletkezésüktől számított 86 év eltelte után válnak bárki számára szabadon kutathatóvá.

A védelmi idő lejárta előtt az Aetv 93/A. § (2) a levéltári törvénnyel ugyan összhangban, de csak az érintett vagy örököse saját bejegyzése tekintetében teszi lehetővé a kutatást (ld. jelen szabályzat III. fejezet 2.1.b pontjának (2) bekezdése). Mivel a kutatás során, teljes anyakönyvek kiadásakor nem biztosítható, hogy a kutató csak az érintett saját bejegyzését kapja meg, ezért az a kutató, aki az érintett vagy örököse hozzájárulásával kutatja az anyakönyvet, ezt a levéltárban csak ügyfeles tájékoztatás keretében teheti meg. Erre vonatkozóan lásd az 1/2019. (01.15.) − főigazgatói utasítást.

Az Aetv 93/A. § (5) értelmében, ha a kutató a kutatást tudományos célból végzi, a kutatás az anyakönyvi bejegyzés keletkezését követő harminc év elteltével, a jogszabályban meghatározott védelmi időn belül is lefolytatható, feltéve, hogy a kutatás a Ltv-ben meghatározott, a kutatási tervre és az arra jogosult intézmény támogató állásfoglalására, továbbá a személyes adatok kezelésére vonatkozó előírásoknak és az Aetv. 93/A. § (4) bekezdésben foglaltaknak megfelel. Az MNL megyei levéltáraiban őrzött anyakönyvi másodpéldányok keletkezése óta 30 év eltelt. Ezért tudományos célú kutatás esetén jelen Kutatási Szabályzat III. fejezet 2.1.b. pontja (3.) bekezdés szerinti eljárásrend alkalmazandó.

f) A védelmi idők betartását, az anonimizálási eljárás jogszerű végrehajtását az iratanyag őrzéséért felelős szervezeti egység ügyrendben rögzített felelősének kell elvégezni, kétség esetén konzultálnia kell szervezeti egységének vezetőivel. A végső döntés a szervezeti egység vezetőjének (Országos Levéltár esetében a főosztályvezetők, a megyei levéltárak esetében az igazgatók) felelőssége. Indokolt esetben az országos levéltári vagy a megyei levéltári főigazgató-helyettes dönt.

2.2. Az adatkezelés módja

a) A kutatónak írásos nyilatkozatban vállalnia kell, hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat az Általános Adatvédelmi Rendelet és az Info. tv szabályai szerint meghatározott módon kezeli és használja fel.

b) A kutatónak emellett írásos nyilatkozatban meg kell jelölnie az adatkezelés helyét. (5. számú melléklet)

c) A tudományos kutató az Ltv. 24. § (2) bekezdés c) pontja alapján végzett tudományos célú kutatás során feltárt személyes adatot tartalmazó iratról az Ltv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejárta előtt is készíttethet nem anonimizált másolatot.

d) Az Aetv. 93/A. § (4) bekezdés alapján az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti különleges adatok az állami anyakönyvek kutatása során személyazonosításra alkalmas módon – védelmi időtől függetlenül – nem rögzíthetők és nem használhatók fel, kivéve, ha az érintett, vagy az érintett halálát követően leszármazója ahhoz hozzájárult, vagy a kutatást ő végzi. Mivel az 1950-ig vezetett anyakönyvekben szerepelnek felekezeti hovatartozásra vonatkozó adatok, a halálozási anyakönyvek pedig a halálok rögzítésével sok esetben egészségi állapotra vonatkozó, illetve arra következtetést engedő adatot tartalmaznak, a kutatásra kiadott

anyakönyvekről nem adható ki és a kutató által sem készíthető másolat. Ilyen célú másolás céljára fotójegy sem vásárolható. Az anyakönyvekről másolat kizárólag ügyfeles tájékoztatás keretében történhet. Erre vonatkozóan lásd az 1/2019. (01.15.) − főigazgatói utasítást. A különleges adatok rögzítésének tilalma azt jelenti, hogy a kutatás megkönnyítése érdekében a kutató ugyan a különleges adatot megismerheti, arról azonban másolatot, feljegyzést, felvételt nem készíthet, azzal az adatot bármilyen formában megörökítő műveletet sem folytathat. Így a megismerés által az adat kizárólag a kutató emlékében maradhat fenn, de azt semmilyen formában nem használhatja fel és nem továbbíthatja, illetve később sem rögzítheti.

2.3. Külföldi (nem magyar állampolgárságú) kutatókra vonatkozó, adatvédelemmel kapcsolatos jogszabályok

a) A személyes adatok megfelelő szintű védelmét biztosító ország (lásd 9. sz. melléklet) kutatója számára tudományos célból az Ltv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejárta előtt is engedélyezhető a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag kutatása, feltéve, ha az Ltv. 22. § (1) bekezdésében meghatározott 30 év már eltelt. A kutatás akkor engedélyezhető, ha a kutató bemutatja a Magyar Tudományos Akadémia kutatási téma szerint illetékes bizottságának vagy intézetének – a kutató részletes kutatási terve alapján megadott – támogató állásfoglalását és írásos nyilatkozatban vállalja, hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat országa adatvédelmi szabályai szerint kezeli és használja fel [Ltv. 24/A. § (1)]. (6. számú melléklet)

b) Az Ltv. 24/A. § (1) bekezdés szerint engedélyezett tudományos célú kutatás során feltárt iratokról a kutató a védelmi idő lejárta előtt is készíttethet nem anonimizált másolatot.[Ltv. 24/A. § (2)].

c) A Kormány a jogszabály alapján felhatalmazással rendelkezik arról, hogy személyes adatot – ideértve a különleges adatot is – tartalmazó levéltári anyag másolatának, a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatása céljából, külföldi tudományos intézmény részére, az Ltv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejárta előtt történő átadása tárgyában adatvédelmi szerződést kössön [Ltv. 24/A. § (3)].

d) A Ltv. 24/A. § (3) bekezdésben meghatározott adatvédelmi szerződésen alapuló adattovábbítást – az Ltv. 24. § (1) bekezdésében foglalt védelmi idő lejártáig – az érintett, illetőleg annak halálát követően bármely örököse vagy hozzátartozója megtilthatja. A tiltakozási jog gyakorlásával kapcsolatos eljárás szabályait a kultúráért felelős miniszter állapítja meg [Ltv. 24/A. § (4)].

e) A nem Európai Gazdasági Térség tagállamának állampolgára kutatásának engedélyezésekor figyelembe kell venni az Általános Adatvédelmi Rendeletnek a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból folytatott adatkezelésre vonatkozó különös szabályait, továbbá az Általános Adatvédelmi Rendelet VI. fejezetének rendelkezéseit a harmadik országokba vagy nemzetközi szervezetek részére történő adattovábbításról. Alapvető szabályként kell figyelembe venni az alábbiakat:

(1) személyes adatot az adatkezelő harmadik országban adatkezelést folytató adatkezelő részére akkor továbbíthat, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy törvény lehetővé teszi;

(2) a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni az érintett közszereplése során általa közölt vagy nyilvánosságra hozott személyes adatok tekintetében;

(3) kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg.

2.4. A minősített adat, banktitok, üzleti titok védelme, átadó szerv vagy személy korlátozása

a) A minősítő által meghatározott érvényességi idő lejártáig a minősített adatot vagy törvényben meghatározott egyéb más titkot tartalmazó levéltári anyagban csak a minősítő hozzájárulásával folytatható kutatás [Ltv. 25. § (1)]. (7. számú melléklet)

b) A hitelintézet jogutód nélküli megszűnését követő hatvan évig csak a törvényben felsorolt kivételek szerint, vagy a pénzügyi intézmény, illetve az ügyfél felhatalmazása alapján) hozzáférhető a hitelintézet által kezelt üzleti vagy banktitkot tartalmazó irat. (2013. évi CCXXXVII. tv. 165. § (1) – (4) bek.)

c) Nem engedélyezhető továbbá a kutatás:

(1) a nemzetközi kötelezettségvállalás körében keletkezett, illetőleg külföldi szerv vagy személy által átadott iratokban a nemzetközi szerződésben, illetőleg az átadó által meghatározott ideig;

(2) abban a köziratnak nem minősülő levéltári anyagban, amely az átadó szerv vagy természetes személy által meghatározott feltételek alapján még nem kutatható [Ltv. 25. § (2)];

(3) a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. melléklet I. pontjában meghatározott gazdasági társaságok levéltárba adott irataiban, ha kutathatóságot illetően az átadó szerv így rendelkezett [vö. Ltv. 32. §. (1) – (3)].

2.5. Állományvédelem

Ha a levéltári anyag fizikai állapota miatt nem bocsátható a kutató rendelkezésére, a levéltár – a kérelmező saját költségére – másolat készítésével teljesíti a kérelmet, ha a másolat készítése nem jár az eredeti levéltári anyag további megrongálódásának vagy megsemmisülésének veszélyével, illetőleg nem jár a szokványos másolatkészítési díj ötszörösét meghaladó költséggel. Az utóbbi esetben azonban, ha a kérelmező a többletköltséget megfizeti, a levéltár köteles elkészíteni a másolatot [Ltv. 25. § (3)].

2.6. Tájékoztatási rend kutatási kérés megtagadása esetén, indoklási kötelezettség, jogorvoslat

a) Ha a kutató által kért irat vagy iratanyag egy része a fentiek szerinti kutatási korlátozás alá esik, arról az iratanyag őrzéséért felelős vagy a kutatótermi levéltáros haladéktalanul tájékoztatja a kutatót, megjelölve a hozzáféréshez szükséges teendőket.

A kutatási korlátozások alóli felmentések megadását a kutató kérelmezi a levéltárnál, illetve az illetékes szervnél, személynél levéltár által meghatározott formanyomtatványon (3. számú, 4. számú, 7. számú, 8. számú mellékletek).

b) A kutatási kérelem részleges vagy teljes megtagadását a levéltár köteles írásban megindokolni [Ltv. 26. §].

c) A kutatási vagy a tájékoztatási kérelem részleges vagy teljes megtagadása esetén a kérelmező bírósághoz fordulhat [Ltv. 29. § (1)].

3. A kutatótermek működési rendje

3.1. A kutathatóság rendje és a kutatószolgálat munkatársai

a) A levéltár az őrizetében lévő levéltári anyagról és annak kutatási rendjéről honlapján és más közzétételi felületein keresztül tájékoztatja kutatóit.

b) A levéltári anyagban folyó kutatáshoz a kutatóknak kutatási témánként új kutatási kérelmet kell benyújtani. Amint a megyei tagintézmények is áttérnek a kutatói események közös elektronikus nyilvántartó rendszerben (Scope) történő vezetésére, az ugyanabban a témában, de különböző tagintézményekben folytatott kutatómunka esetén elegendő lesz egy helyen leadni a kutatási kérelmet. Addig csak az Országos Levéltárban ugyanabban a témában, de a levéltár különböző kutatótermeiben folytatott kutatómunka esetén elegendő egyszer és egy helyen leadni kutatási kérelmet.

c) A kutatóterem általános felügyelete és működtetése a levéltár ügyrendjében meghatározott, erre kijelölt munkatársak feladata.

3.2. Nyitvatartás

a) A levéltár a kutatók részére a kutatás lehetőségét a Rendelet 42. § (1) pontjában foglaltaknak megfelelően legalább a hét négy munkanapján, minimum 30 órában biztosítja.

b) A levéltár általános nyitvatartási rendjéről és annak változásairól kutatóit a levéltár honlapján és más közzétételi felületein keresztül tájékoztatja.

c) A kutatóterem nyitvatartása idején a levéltár köteles gondoskodni a kutatóterem állandó felügyeletéről, a levéltári anyag sérülésmentes és biztonságos körülmények közötti kutathatóságáról, a kutatók levéltári anyaggal való ellátásáról és megfelelő szakmai tájékoztatásáról [Rendelet 42. § (3)].

3.3. Kutatótermi adminisztráció/Nyilvántartások

a) A levéltár az általa kiadott látogatói jegyet és az abban foglalt adatokat – az Ltv. 22. §-ának (2)–(4) bekezdésében foglaltak szerint – nyilvántartja.

b) A kutatószolgálati munka menetének áttekintése és ellenőrzése, valamint a statisztikai adatszolgáltatás pontossága érdekében a megyei levéltárak mindaddig vezetik saját önálló

nyilvántartásaikat (papír alapon vagy elektronikusan), amíg nem térnek át a kutatói események közös elektronikus nyilvántartó rendszerben (Scope) történő vezetésére. Papír alapú nyilvántartás esetén a kutatónapló rögzíti: 1. a kutatási eset sorszámát, 2. a kutató nevét, 3. a kutatás dátumát, 4. a látogatói jegy iktatószámát, 5. a levéltári anyagot igénylő kérőlap sorszámát, 6. a kért levéltári anyag jelzetét. A kérőlapokat naptári évenként eggyel kezdődő számsorrendben a külön e célra rendszeresített iktatókönyvben kell nyilvántartani. Az MNL Országos Levéltára a kutatói nyilvántartását a ScopeArchivban vezeti.. Az Országos Levéltár a kutatók személyes adatain, kutatási kérelmein kívül, a látogatói jegy dossziéban nyilvántartja a kutatók kutatási eseteinek időpontját, a levéltári anyag igényléséről szóló kutatói kérőlapok azonosítóját, valamint az elektronikus tárhely útján történő teljesítésre irányuló kutatói kérőlapok számát.

3.4. A kutatóterem használata

a) A kutató köteles megismerni és betartani a jelen szabályzat rendelkezéseit, a kutatótermi felügyelő pedig jogosult és köteles a levéltári anyag használatára vonatkozó előírások betartását folyamatosan ellenőrizni.

b) Az online nem elérhető levéltári anyag használata kutató részére csak a kutatóteremben engedélyezhető. A kutató köteles a számára kutatásra kiadott levéltári anyag rendjét és fizikai állapotát megőrizni. A levéltári iratokon bármiféle jel, jelzés vagy javítás alkalmazása, az iratok rendjének megbontása, az iratokon történő jegyzetelés tilos. Amennyiben a kutató a kutatóterem rendjét bármi módon megzavarja vagy a kutatott iratanyag állapotát veszélyezteti, és e tevékenységét a kutatótermi felügyelő felszólítására sem függeszti fel, a kutatóterem felügyelője az iratanyagot visszaveheti és értesíti a vezetőt (az Országos Levéltár esetében az országos levéltári főigazgató-helyettest, a megyei levéltárak esetében az igazgatót), aki a kutató adott naptári évre vonatkozó látogatói jegyét érvénytelenítheti, és az év során újabb látogatói jegy kiadását megtagadhatja. A levéltár vezetője erről a kutatót írásban köteles értesíteni és döntését megindokolni. A határozatot a kutató bíróságon megtámadhatja.

c) A kutatói engedély felfüggesztésével (a látogatójegy érvénytelenítésével) jár, ha a kutató a levéltári anyagot szándékosan vagy gondatlanságból megrongálja, a számára kiadott levéltári anyag rendjét önkényesen megváltoztatja, az iratok közé helyezett jelölőket (őrjegy, stb.) kiemeli, helyét megváltoztatja, és a rend helyreállítására figyelmeztetés ellenére sem hajlandó. Súlyosabb esetben, például ha a kutató a levéltárból levéltári anyagot tulajdonít el, a levéltár a látogatójegy érvénytelenítése mellett, szükség esetén jogi lépéseket tesz.

d) A kutatóterembe a kutató kutatás céljára csak ceruzát, saját jegyzeteit, írólapokat, hordozható számítógépet, fényképezőgépet, mobiltelefont, tabletet vihet be, egyéb csomagjainak biztonságos őrzéséről a levéltár gondoskodik.

e) Tilos a kutatóterembe táskát, ételt, italt bevinni, valamint ott hangosan beszélni, telefonálni, a többi kutatóval vagy a levéltárosokkal tiszteletlenül viselkedni, vagy munkájukat bármi módon zavarni.

f) A levéltár fenntartja magának a kutatás felfüggesztésének (a látogatójegy érvénytelenítésének) jogát a személyzettel szembeni nem megfelelő (goromba, agresszív, sértő) magatartás tanúsítása, illetve bármilyen más, a személyzet és a többi kutató nyugalmát és a rendes munkavégzéshez való jogát megzavaró körülmény tartós fennállása (pl. nem tiszta ruházat, a közösségi helyeken elvárható testi higiénia hiánya, hangos beszéd, tiltott eszközök használata) esetén.

g) Ha a kutató az iratanyag tanulmányozásához más személy segítségét is igénybe kívánja venni (pl. tolmács), számára is szabályszerű kutatási engedélyt kell kérni, ugyanolyan feltételekkel, mint amelyek magára a kutatóra is vonatkoznak.

4. A levéltári anyag használata

4.1. A kikérés és a kiadás módja

a) A kutatni kívánt levéltári anyagot a kérőlap, a kísérőlap és az őrjegy egyidejű kitöltését követően lehet a kutató rendelkezésére bocsátani. A kérőlapon a lehető legpontosabb jelzet megadására kell törekedni. Minden fond/állag esetében külön kérőlap, minden jelzethez külön őrjegy kitöltése szükséges.

b) Minden egyes önállóan kikért raktári és levéltári egységről külön-külön kell őrjegyet kiállítani.

c) A kérőlapokat a kutatás befejezésétől számított 15 évig iktatószámuk sorrendjében – nem nyilvános iratként – meg kell őrizni [vö. Rendelet 44. § (4)].

d) A kísérőlapot a kutatás időtartama alatt az anyag mellett kell őrizni. A kísérőlap azon rovatait, amelyek a kutatásra kért levéltári anyag kezelésével kapcsolatosak – értelemszerűen – folyamatosan kell kitölteni. A kutatószolgálatot ellátó levéltári dolgozó felhívja a kutató figyelmét az anyag átadásakor arra, hogy az átvett anyag levéltári mennyiségét, rendjét és épségét – saját érdekében – még a kutatás megkezdése előtt ellenőrizze, észrevételeit közölje, mert ennek elmulasztása esetén a hiányosságokért, rendellenességekért felelősséggel tartozik.

e) Másolatban (mikrofilm, fénymásolat, digitális felvétel stb.) is rendelkezésre álló levéltári anyag eredetiben történő kiadása állományvédelmi okokból nem lehetséges. Ha a kutató másolatban is rendelkezésre álló levéltári anyagot eredetiben szeretne kutatni, érdemi indoklást tartalmazó kérelmét a pontos jelzet megadásával az erre rendszeresített nyomtatványon nyújtja be. Az engedélyt az országos levéltári főigazgató-helyettes illetve a megyei levéltár-igazgatók adhatják meg. (8. számú melléklet)

f) A digitális másolatban meglévő levéltári anyag elektronikus tárhely útján történő rendelkezésre bocsátása esetén az eljárásrend a következő:

A levéltár épületében elektronikus belső tárhely útján történő kiszolgáláshoz is szükség van hagyományos kérőlap kitöltésére, de az őrjegy kitöltése ebben az esetben nem szükséges. A kutatótermi munkatárs a kérőlapot fogadja, iktatja, az iratanyagért felelős levéltáros pedig kiszolgálja a kérést. A kutatót elektronikus levélben értesíti a kutatószolgálat arról, hogy a digitalizált iratanyag a kutatótermi gépeken elérhető. A

kutatótermi munkatárs megbizonyosodik arról, hogy a kutatás befejezése után a kutató által használt számítógépet kikapcsolták vagy újra indították, és az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően a digitalizált iratanyaghoz az arra jogosulatlan személy nem férhet hozzá. Az így kiszolgált iratanyag harminc napig érhető el, utána törlésre kerül. A digitalizált iratanyag jogosulatlan másolása, letöltése a látogatójegy visszavonását eredményezheti.

g) A kutatási kérelem és a kutatói adatlap elektronikus úton is benyújtható az eleveltar.hu honlapon keresztül. A kutatási kérelem aláírása, valamint a látogatójegy kiadása ebben az esetben is személyesen történik. Az elektronikus belső tárhelyen keresztül történő kutatások esetében is kérőlapot kell kiállítani és annak adatait rögzíteni kell az elektronikus nyilvántartásban. .

4.2. A kikérhető levéltári anyag mennyisége, a kérelem teljesítése

a) A kutató számára egy kérőlapon kiadható iratmennyiség:

- raktári egységenként kikért iratanyag esetében egy doboz vagy csomó,
- tételekbe osztott anyagból legfeljebb öt tétel (az egy kérőlapon tételben kikért levéltári anyag összmennyisége nem haladhatja meg az egy dobozt vagy csomót),
- oklevelekből, térképből vagy tervrajzból öt fizikai egység (lap, szelvény, atlaszok esetén kötet és füzet, stb.) a hozzájuk tartozó iratmellékletekkel együtt,
- kötetek esetében legfeljebb 10 kötet,
- mikrofilm esetében öt filmdoboz,
- jelzetenként kikért iratanyag esetében legfeljebb 10 jelzetre kiterjedő mennyiség adható ki,
- digitális állományok kutatásakor a fentieknél esetenként nagyobb iratmennyiséget is megkaphat a kutató, ami archiválási mód és tárhely függvénye, és amiről a levéltár ad konkrét ügyben felvilágosítást.

b) Mikrofilmek kutatása esetén egyidejűleg legfeljebb 2, minden más esetben maximum 4 kérőlap adható le.

c) Egy kutatónál egyszerre 2 kérőlapnyi iratanyag lehet, azaz a kutató által korábban leadott, a kutatóterembe vitt kérései közül egyszerre csak 2 kérőlapnyit kaphat meg, a következőt csak akkor, ha legalább az egyiket visszaadja. A kutatótermi asztalon csak egy doboz vagy csomó lehet nyitva. Ettől függetlenül a kutató adhat le újabb kérőlapot, 4 darab/nap limittel.

d) A levéltár a kikért anyag kutatásra történő előkészítésére vonatkozó határidőkről honlapján és saját közzétételi felületén tájékoztatja kutatóit.

e) Az Országos Levéltár főosztályvezetője vagy a megyei levéltár igazgatója korlátozhatja a kutatást, illetve felfüggesztheti azt, amennyiben az adott iratanyag valamely levéltári feldolgozó vagy állományvédelmi munkafolyamat (pl. digitalizálásra való előkészítés, rendezés, segédletezés, restaurálás) vagy tudományos feldolgozás (kiadványkészítés) alatt áll. Ebben az esetben a kutatót a korlátozást elrendelő vezetőnek értesíteni kell a munkálatok befejeződésének várható időpontjáról.

f) A kutatók a kutatni kívánt iratanyag pontos jelzetének ismeretében a kutatótermi kéréseiket elektronikus formában (e-mailben vagy online kitöltött kérőlapon) is leadhatják a kutatószolgálatnak.

g) A kutató a levéltári anyag átvételét a kérőlap keltezett aláírásával igazolja.

5. A levéltári anyag visszaadása

5.1. Amennyiben a kutató a számára kiadott levéltári anyagban a kutatást egyetlen alkalommal nem fejezi be, kérésére a kutatóterem felügyelője a levéltári anyagot visszatarthatja, és részére a tovább kutatandó levéltári anyag elhelyezésére egyedi, zárható kutatótermi szekrényrészt biztosít. Ennek hiányában zárt helyen biztosítja az anyag kutatótermi tárolását. Az egy kérőlapon kikért levéltári anyagot egyszerre kell visszaadni.

5.2. A kutatónak papíralapú és digitális iratanyag esetében tíz munkanap, mikrofilmek esetében öt munkanap áll rendelkezésére a kikért iratanyag átvételére. Ha ez alatt az idő alatt nem veszi át az anyagot, és nem jelzi várható érkezésének idejét, a kutatótermi felügyelőnek joga van az anyagot visszavenni, és más kutató rendelkezésére bocsátani. A levéltári anyag kutatási ideje az átvételtől számított harminc nap. A hagyományos levéltári anyag esetében, ha a kutató ennek az időtartamnak a leteltével nem jelzi megkezdett kutatásának folytatását, a kutatótermi felügyelőnek joga van az anyagot visszavenni, őrzési helyére visszaküldeni vagy más kutató rendelkezésére bocsátani. A kutató számára félretett iratanyagot a levéltár átmenetileg visszaveheti intézményi érdekből a kutató beleegyezése nélkül is, erről azonban a kutatót haladéktalanul tájékoztatni kell.

5.3. A kutatás befejezésekor a kutatóterem felügyelője a levéltári anyag visszavételének tényét a kérőlapon és a kísérőlapon is rögzíti, és ennek igazolására a kísérőlapot átadja a kutatónak. Az erre kijelölt munkatársak a lehető legrövidebb időn belül elvégzik az anyag épségének és rendjének felülvizsgálatát, és az ellenőrzés tényét keltezett kézjegyükkel rögzítik a kérőlapon. Ha a kutató nem tart igényt a kísérőlapra, a kísérőlap megsemmisíthető.

5.4. Ha az arra kijelölt munkatársak az ellenőrzés során az iratanyag épségében vagy rendjében a kutatás tartama alatt bekövetkezett bárminemű kárt vagy hiányt észlelnek, kötelesek értesíteni a kutatóterem működéséért felelős vezetőt.

5.5. A levéltári anyag károsodása és/vagy a visszaadott iratanyagban feltárt hiány esetén a kutatóterem felügyelője jegyzőkönyvet (két példányban) köteles felvenni, amelyet maga és a kutató, illetve ha a kutató az aláírást megtagadná, helyette a jelenlévő levéltári dolgozók írják alá. A jegyzőkönyv egy példányát lehetőleg 24 órán belül, de legfeljebb öt munkanapon belül az országos levéltári főigazgató-helyetteshez, illetve a megyei levéltár-igazgatóhoz kell felterjeszteni a teendő intézkedésre vonatkozó javaslattal együtt.

5.6. A levéltári anyag visszahelyezésekor az őrjegyet a visszahelyezésért felelős levéltáros érvényteleníti.

6. A levéltári anyag másolása, fotójegy

6.1. A kutatásra kiadott levéltári anyagról a kutató saját költségén, erre rendszeresített kérőlapon igényelhet másolatot.

6.2. A levéltár megtagadhatja a másolat elkészítését, ha a reprodukciós eljárás vagy annak gyakorisága a levéltári anyag fizikai állapotát károsítja, épségben történő fennmaradását veszélyezteti. A másolási kérelem elutasítását a levéltár 14 munkanapon belül köteles indokolni.

6.3. Hagyományos fénymásolat készíthető arról az iratról, amelynél állományvédelmi aggályok nem merülnek fel. Nem fénymásolható: kötet, fűzött irat, pergamen alapú irat, pecséttel ellátott irat, A/3 méretnél nagyobb irat, térkép, tervrajz. Ezekről csak digitális felvétel készíthető.

6.4. A másolás költségeit önköltségszámítás alapján külön főigazgatói utasítás szabályozza.

6.5. A másolat(ok) átvétele minden esetben a másolási díj kiegyenlítése után történik. Ha a kutató nem veszi át a megrendelt másolatot, illetve nem egyenlíti ki a megrendelt szolgáltatások díját, az a látogatói jegy felfüggesztését is eredményezheti. Az illetékes kutatótermi vezető fizetési felszólítást küld a kutatónak legfeljebb két alkalommal. Amennyiben fizetési felszólításra sem történik meg a másolási díj kiegyenlítése, a levéltár vezetője (az Országos Levéltár esetében az országos levéltári főigazgató-helyettes, a megyei levéltárak esetében az igazgató) a kiadott látogatói jegyet felfüggeszti.

6.6. Ha a kutató a személyes adatot tartalmazó levéltári anyagról anonimizált másolat kiadását kéri, illetve ha részére csak ilyen adható ki, akkor a felmerülő költségeket a kutatónak előzetes nyilatkozatával vállalnia kell.

6.7. A kutató a kutatóteremben fotójegy ellenében csak fényképezőgépet vagy mobiltelefont, tabletet használhat. Felvétel minden kiadott levéltári anyagról készíthető, kivéve a másolatban (mikrofilm, digitális felvétel) már meglévő anyag eredetiben engedélyezett kutatása során kiadott anyagot. A felvételek elkészítéséhez nem szabad állványt, külön megvilágítást és egyéb különleges fotótechnikai eszközt vagy módszert alkalmazni. Különleges esetben, a kutató írásbeli kérésére a levéltár vezetője (országos levéltári főigazgató-helyettes illetve megyei igazgató) engedélyezheti egyéb eszközök (videokamera, filmfelvevő, lapszkenner stb.) használatát. Abban az esetben, ha a kutató fotójeggyel saját géppel fényképezi a levéltári anyagot, köteles minden egyes lapra elhelyezni azt a kutatóteremben rendelkezésre álló cédulát, amelyen az iratanyag hovatartozását feltüntető szöveg áll.

6.8. Állami anyakönyvek másodpéldányairól a kutatók nem készíthetnek, és nem is készíttethetnek másolatot, erre kizárólag ügyfeles tájékoztatás esetében kerülhet sor.

7. A levéltári könyvtár használata

7.1. A levéltári könyvtár tudományos szakkönyvtár, melynek feladata, hogy könyvtári szakirodalommal segítséget adjon a levéltári anyaggal kapcsolatos elméleti és

gyakorlati munkához. A levéltári könyvtár működését és használatát részletesen a szakkönyvtári használati szabályzat rögzíti.

7.2. A használat alatt megrongált kiadványt az olvasó vagy eredetiben pótolja, vagy forgalmi értékét megtéríti.

IV. Záró rendelkezések

A jelen szabályzatban nem, vagy nem teljes körűen szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény, valamint a jelen szabályzat bevezetésében felsorolt jogszabályok vonatkozó rendelkezései szerint kell eljárni.

Jelen szabályzat 2019. január 15-én lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályukat veszítik a 14/53-1/2017. iktatószámú Kutatási Szabályzatban foglaltak.

Budapest, 2019. január 10.

dr. habil Szabó Csaba
főigazgató

Magyar Nemzeti Levéltár

MELLÉKLETEK:

1. SZÁMÚ MELLÉKLET: FELELŐSSÉGVÁLLALÁSI NYILATKOZAT

2. SZÁMÚ MELLÉKLET: KUTATÁSI KÉRELEM

3. SZÁMÚ MELLÉKLET: TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

4. SZÁMÚ MELLÉKLET: IRATÁTADÓ SZERV ÁLTAL KIADOTT NYILATKOZAT

5. SZÁMÚ MELLÉKLET: KUTATÓI NYILATKOZAT

6. SZÁMÚ MELLÉKLET: NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁRSÁGÚ KUTATÓ NYILATKOZATA (STATEMENT OF NOT HUNGARIAN RESEARCHERS)

7. SZÁMÚ MELLÉKLET: MINŐSÍTŐ SZERV ÁLTAL KIADOTT NYILATKOZAT

8. SZÁMÚ MELLÉKLET: KÉRELEM IRATANYAG EREDETIBEN TÖRTÉNŐ KUTATÁSÁHOZ

9. SZÁMÚ MELLÉKLET: SZEMÉLYES ADATOK MEGFELELŐ SZINTŰ VÉDELMÉT BIZTOSÍTÓ ORSZÁGOK JEGYZÉKE

10. SZÁMÚ MELLÉKLET: SZEMÉLYES ADATOK KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ TÁJÉKOZTATÓ

FELELŐSSÉGVÁLLALÁSI NYILATKOZAT

Dátum: ...../20 .....

Kérjük a nyomtatványt értelemszerűen, olvashatóan kitölteni.

Alulírott, mint a Magyar Nemzeti Levéltárban kutatási engedélyért folyamodó kiskorú szülője teljes körű büntetőjogi és anyagi felelősséget vállalok a nevezett kiskorú által az intézmény kutatási szabályzatában foglaltak be nem tartása miatt keletkező bármiféle károkozás esetén.

...../20 .....év.....hónap .....nap

……..

aláírás

A felelősségvállaló adatai:

Név:.....

Születési hely, időpont:.....

Lakcím: .....

A kiskorú adatai:

Név:.....

Születési hely, időpont:.....

Lakcím: .....

2. sz. melléklet

KUTATÁSI KÉRELEM
A MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

_____**Levéltárában folytatott kutatáshoz**

Kutató neve:_____

Születési neve: _____

Anyja neve: _____

Születési helye és ideje: _____

Lakcíme:_____

Levelezési címe (ha a fentitől eltér)**:**_____

Állampolgársága:_____

Elérhetősége (telefon/e-mail): [1] _____

A kutatás célja (tudományos vagy nem tudományos)**:** _____

A kutatás témája: _____

_____

A kutatni kívánt iratanyag évköre: _____

Nyilatkozat:

A kutatási szabályzat rendelkezéseit megismertem, az abban foglaltakat elfogadom. Alulírott kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Elfogadom, hogy fenti adataimat a Magyar Nemzeti Levéltár nyilvántartásba veszi és az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 sz. általános adatvédelmi rendeletében és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. számú törvény rendelkezései szerint kezeli. Kérem kutatói nyilvántartásba vételemet, és számomra látogatói jegy kiadását!

..... /20.....év..... hónap.....nap

……
kutató

A Levéltár kéri a tisztelt Kutatót, hogy az őrzésében lévő iratanyag felhasználásával készített publikáció, szakdolgozat egy példányát (nyomtatott vagy elektronikus formában) juttassa el számára.

[1] Nem kötelező megadni.

VÉLEMÉNY

A kutatásnak nincs akadálya.

A kutatási kérelmet a *mellékelt indoklás* alapján elutasítom.

A kutatás *a következő korlátozásokkal* folytatható:

...../20..... év ..... hónap.....nap

…….

iratanyagért felelős levéltáros

A kutatási kérelem elutasításának, illetve korlátozásának indoka:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

……

OL főosztályvezető/megyei igazgató

...../20..... év ..... hónap.....nap

A kutatási kérelem megtagadása esetén az 1995. évi LXVI. törvény 29. §. 1. bekezdése értelmében a területileg illetékes bírósághoz lehet fordulni jogorvoslatért.

3.sz. melléklet

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Kiállító szerv iktató száma:_____/20____

Kérjük a nyomtatványt értelemszerűen, olvashatóan kitölteni.

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. tv. 24.§ (3) bekezdése alapján _____ (név),

_____ (születés helye és ideje),

_____ (állandó lakhely)

a Magyar Nemzeti Levéltárban végzendő kutatásához támogató állásfoglalásomat kérte.

A kutatás tárgya: _____

_____

_____

A kutatni kívánt iratanyag évköre : _____

A benyújtott részletes kutatási terv alapján megállapítottam, hogy a kutatás tudományos célú; a levéltári anyagban való kutatás engedélyezését támogatom.

Kelt: _____

_____

a nyilatkozat kiadójának saját kezű aláírása

P. H.

_____

a nyilatkozat kiadójának neve és beosztása

Támogató nyilatkozatot tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző, közfeladatot ellátó szerv vezetője állíthat ki. Formailag a támogató nyilatkozat akkor tekinthető érvényesnek, ha azon a kiállító szerv vezetőjének neve és beosztása gépelt formában is szerepel, és a nyilatkozaton szerepel a kiállító intézmény pecsétje és a kiállítás dátuma is.

Vonatkozó jogszabályok:

– 1995. évi LXVI. törvény 22. § (1) A közlevéltárban őrzött, az 1990. május 1-je után keletkezett, a keletkezés naptári évétől számított harminc éven túli, az 1990. május 2-a előtt keletkezett, a keletkezés naptári évétől számított tizenöt éven túli levéltári anyagban – a 24–25. §-okban foglalt kivételekkel –, továbbá időbeli korlátozás nélkül abban a levéltári anyagban, amelyet már nyilvánosságra hoztak, illetőleg, amelynek tartalmát az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerint mindenki megismerheti, a kutatni kívánt téma megjelölését tartalmazó kérelemre bármely természetes személy ingyenesen kutathat, és a kutatásra kiadott levéltári anyagról saját költségén másolatot készíttethet.

– 1995. évi LXVI. törvény 24. (1) Ha törvény másként nem rendelkezik, a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag az érintett halálozási évét követő harminc év után válik bárki számára kutathatóvá. A védelmi idő, ha a halálozás éve nem ismert, az érintett születésétől számított kilencven év, ha pedig a születés és a halálozás időpontja sem ismert, a levéltári anyag keletkezésétől számított hatvan év.

(2) A védelmi idő lejárta előtt is kutatható az (1) bekezdésben meghatározott levéltári anyag, ha

a) a kutatás – a kérelmező költségére – anonimizált másolattal is megvalósítható, vagy

b) a kutatáshoz az érintett, illetőleg annak halálát követően bármely örököse vagy hozzátartozója a kutató kérésére hozzájárult, vagy

c) a kutatásra tudományos célból van szükség – feltéve, hogy a 22. §-a (1) bekezdésében meghatározott harminc, illetőleg tizenöt év már eltelt – és a kutató a (3) és (4) bekezdésben meghatározott követelményeknek eleget tesz.

(3) A közlevéltár a (2) bekezdés c) pontja szerinti tudományos célú kutatást akkor köteles engedélyezni, ha a kutató csatolja a tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző, közfeladatot ellátó szervnek – a kutató részletes kutatási terve alapján megadott – támogató állásfoglalását.

(4) A kutatónak írásos nyilatkozatban vállalnia kell, hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek a tudományos kutatás céljára való adatkezelésre vonatkozó előírásai szerint meghatározott módon kezeli és használja fel, továbbá az írásos nyilatkozatban meg kell jelölnie az adatkezelés helyét.

4.sz. melléklet

IRATÁTADÓ SZERV ÁLTAL KIADOTT NYILATKOZAT

MNL-hoz történő beérkezés dátuma: _____ /20 _____

Kérjük a nyomtatványt értelemszerűen, olvashatóan kitölteni.

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. tv. 23.§ (1) bekezdése alapján _____ _(név),

_____ (szül.helye, ideje)

_____ (állandó lakhely)

a Magyar Nemzeti Levéltárban végzendő kutatásához a(z)

_____ (iratátadó szerv neve)

_____ (iratátadó szerv címe)

iratanyagában a _____ iktatószámon kiadott nyilatkozat alapján:

- o kutatást folytathat.
- o kutatást folytathat, és iratanyagáról másolatot készíttethet.

A kutatás tárgya:

_____

_____

A kutatás időhatára:

.....

kelt: ..... /20..... év ..... hónap.....nap

_____

PH. A nyilatkozat kiadójának sajátkezű aláírása

_____

a nyilatkozat kiadójának neve és beosztása

Vonatkozó jogszabályok:
- 1995 évi LXVI törvény 23 § (I) Az 1990 május 1-je után keletkezett, a keletkezés naptári évétől számított harminc év lejárta előtt a belső használatra készült, valamint a döntés-előkészítést tartalmazó levéltári anyagban folytatható kutatást az átadó szerv hozzájárulásával a levéltári anyagot őrző közlevéltár engedélyezi Jogutód nélkül megszűnt szerv levéltári anyagában a kutatást a levéltári anyagot őrző közlevéltár engedélyezi.

5.sz. melléklet

KUTATÓI NYILATKOZAT

Személyes adatokat tartalmazó iratanyagnak az 1995. évi LXVI. törvényben meghatározott védelmi idő lejárta előtti, tudományos célú kutatásához

Sorszám: ..... /20.....

Alulírott kötelezem magam arra, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár kutatásra megkapott levéltári anyagából megismert és kigyűjtött személyes adatokat az Európai parlament és a Tanács 2016/679 sz. általános adatvédelmi rendeletében és a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 2011. évi CXII. törvényben meghatározott módon[1] kezelem és használom fel.

Adatkezelés helye:[2] .....

...../20 ..... ……...

aláírás

[1] „Tudományos kutatás céljára felvett személyes adat csak tudományos kutatás céljára használható fel

[2] Az ország megnevezése, ahol a személyes adatok kutatási célú kezelése történik.

6.sz. melléklet

STATEMENT OF NOT HUNGARIAN RESEARCHERS

Number of Research Request: ……..

Please complete this form entirely and well readable.

Concerning to the Act LXVI of 1995 on Public Records, Public Archives, and the Protection of Private Archives 24/A § (1) paragraph a) point I declare that I handle and use the acquired and collected personal data in accordance with data protection rules in my country.

...../20 ..... year ..... month.....day

……...

signature

Legislations:

- 1995 LXVI act 22 § (1) paragraph: Upon request, containing the subject to be researched, any natural person may have free of charge access to archives, or may obtain at his own cost copies of records released for inspection, and kept in public archives, created after 1 May 1990, or archives older than thirty years from the calendar year of their creation, archives that were created before 2 May 1990, if older than fifteen years from the calendar year of their creation - with the exceptions in Sections 24 and 25 - as well as without any time limitation to archives, which have already been made public, and/or the content of which anyone may become familiar with, in accordance with 2011 CXII act
- 1995. LXVI act 24 (1) Unless an Act otherwise provides, archives containing personal data shall be disclosed for access by anyone thirty years after the year of the data subject's decease If the year of death is unknown, protection period shall be ninety years from the birth of the subject, and when neither the date of birth nor of death is known, it shall be sixty years from the creation of the record held by the archives
- 1995 LXVI act 24/A § (1) paragraph: for scientific purposes, even before the expiry of protection period specified in Section 24, subsection (1), access to archives containing personal data may be permitted for the researcher of a country ensuring equivalent protection of personal data, supposing that 30 and 15 years respectively, specified in Section 22, subsection (1), have expired Access may be authorized, if

a) the researcher presents a supporting statement - granted on the basis of the detailed research plan - of the committee or institute of the Hungarian Academy of Sciences, that is competent in the subject of research, and accepts in a written declaration that acquired and collected personal data will be handled and used in accordance with data protection rules of his/her country.

7.sz. melléklet

MINŐSÍTŐ SZERV ÁLTAL KIADOTT NYILATKOZAT

MNL-hoz történő beérkezés dátuma: _____ /20 _____

Kérjük a nyomtatványt értelemszerűen, olvashatóan kitölteni.

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. tv. 25.§ (1) bekezdése alapján _____ _(név),

_____ (szül.helye, ideje)

_____ (állandó lakhely)

a Magyar Nemzeti Levéltárban végzendő kutatásához a(z)

_____ (minősítő szerv neve)

_____ (minősítő szerv címe)

iratanyagában a _____ iktatószámon kiadott nyilatkozat alapján:

- o kutatást folytathat.
- o kutatást folytathat, és iratanyagáról másolatot készíttethet.

A kutatás tárgya:

_____

_____

A kutatás időhatára:

_____

kelt: ..... /20..... év ..... hónap.....nap

.....

PH. A nyilatkozat kiadójának sajátkezű aláírása

.....

a nyilatkozat kiadójának neve és beosztása

Vonatkozó jogszabályok:
- 1995. évi LXVI törvény 25 § (1)A minősítő által meghatározott érvényességi idő lejártáig a minősített adatot vagy törvényben meghatározott egyéb más titkot tartalmazó levéltári anyagban csak a minősítő hozzájárulásával folytatható kutatás (2) Nem engedélyezhető a kutatás

a) a nemzetközi kötelezettségvállalás körében keletkezett, illetőleg külföldi szerv vagy személy által átadott iratokban a nemzetközi szerződésben, illetőleg az átadó által meghatározott ideig

8.sz. melléklet

KÉRELEM IRATANYAG EREDETIBEN TÖRTÉNŐ KUTATÁSÁHOZ

Kérjük a nyomtatványt értelemszerűen, olvashatóan kitölteni.

Név: _____

Látogatói jegyének sorszáma: _____

Állandó lakcím: _____

Kérem, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár anyagából a _____

_____

_____

_____

jelzetű, a kutatási témámmal kapcsolatos iratokat eredetiben kaphassam kézhez.

A kérelem indoklása:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

*

Javaslat:

_____

_____

_____

_____

Dátum: ....
iratanyag őrzéséért felelős aláírása

Vélemény:

_____

_____

_____

Dátum: ....
szervezeti egység
vezetőjének (főosztályvezető) aláírása

Engedélyezem, hogy _____ (név)

a Magyar Nemzeti Levéltár _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

jelzetű iratait eredetiben kaphassa kézhez.

Az engedély_____ -ig érvényes.

……..
főigazgató-helyettes/ igazgató aláírása

9. sz. melléklet

Az alább felsorolt országok állampolgárai végezhetnek kutatást személyes adatot tartalmazó levéltári iratanyagban védelmi időn belül, amennyiben érvényes támogató nyilatkozattal rendelkeznek.

Ausztria
Belgium
Bulgária
Ciprus
Csehország
Dánia
Egyesült Királyság (Anglia, Észak-Írország, Skócia, Wales)
Észtország
Finnország
Franciaország
Görögország
Hollandia
Horvátország
Írország
Izland
Lengyelország
Lettország
Liechtenstein
Litvánia
Luxemburg
Magyarország
Málta
Németország
Norvégia
Olaszország
Portugália
Románia
Spanyolország
Svájc
Svédország
Szlovákia
Szlovénia

Más országok állampolgárai személyes adatot tartalmazó levéltári iratot védelmi időn belül csak anonimizált másolattal, vagy az érintett hozzájárulását tartalmazó nyilatkozattal kutathatnak.

10. sz. melléklet

ADATVÉDELMI TÁJÉKOZTATÓ

a levéltári anyagban kutatást végző személyek személyes adatainak kezeléséről a Magyar Nemzeti Levéltárban

(1) *Tájékoztatjuk, hogy a látogatói jegy kiadásakor felvett személyes adatait a Magyar Nemzeti Levéltár nyilvántartásba veszi és a jelen tájékoztatóban foglaltak szerint kezeli.*

(i) **Az adatkezelő**: Személyes adatainak kezelője a Magyar Nemzeti Levéltár (Székhelye: 1014. Budapest, Bécsi kapu tér 2–4., Tel: +36 1 225 2883; e-mail: info@mnl.gov.hu – **„Adatkezelő”**)

(ii) **Adatvédelmi tisztviselő**: Az Adatkezelő rendelkezik adatvédelmi tisztviselővel, akit a vonatkozó jogszabályok alapján adatvédelmi ügyekben közvetlenül is megkereshet. Az adatvédelmi tisztviselő: dr. Horváth Antal (cím: 1015 Budapest, Hattyú utca 16. IV. 2. e-mail: adatvedelem@mnl.gov.hu, tel: +36 20 9119098).

(iii) **Az adatkezelés célja**: A kutatási engedély (látógatójegy), közlési engedély kiadása és a kutató nyilvántartásba vétele a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény ˙(„Ltv.”) rendelkezései szerint az Ltv-ben meghatározott nyilvántartási kötelezettség teljesítése és az Ltv-ben meghatározott kutatási feltételek meglétének ellenőrzése/igazolása, másolati megrendelő esetén szolgáltatás teljesítése.

(iv) **Az adatkezelés jogalapja**: A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény ˙(**„Ltv.”**) 22. § (2) – (4) bekezdései, melyek az Adatkezelő számára kötelezővé teszik az adatkezelést.

(v) Az Adatkezelő a Magyar Nemzeti Levéltár a kutatótermeiben térfigyelő kamerát üzemeltet. A személyes adatok ezekkel összefüggő kezelése az Adatkezelő vagyonvédelemhez, közvetve a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvényben meghatározott, a levéltári anyag megőrzésére és védelmére vonatkozó kötelezettségeinek teljesítése érdekében („jogos érdek”) történik.

(vi) **A személyes adatok (továbbításának) címzettjei**: Személyes adatait az Adatkezelő kizárólag a feladatkörének keretei között törvényességi ellenőrzést végző vagy törvényességi felügyeletet gyakorló szerv; munkaügyi, polgári jogi, közigazgatási per kapcsán a bíróság; büntetőeljárásban a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság részére továbbíthatja.

(vii) **Adattovábbítás az EU-n kívül**: Az Adatkezelő harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére nem továbbítja a kutatással összefüggésben felvett személyes adatait.

(2) *Kiegészítő tájékoztatás a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016/679 sz. rendelete (**„Rendelet”**) 13. cikk (2) bekezdése alapján*

(i) **A személyes adatok tárolásának időtartama**:
Az Adatkezelő a kutatási tevékenység során felvett, vagy azzal összefüggésben keletkezett személyes adatokat az adatokat tartalmazó okiratra vonatkozó szabályok szerint őrzi meg: –
- a kutatások engedélyezésével (kutatási kérelmek és mellékleteik, kutatók és látogatójegyek nyilvántartása), valamint a kutatási ügyekkel kapcsolatos panaszok, kutatási engedély

megvonása tárgyában keletkezett, személyes adatokat is tartalmazó okiratokat 15 évig őrzi, ezt követően az iratok levéltárba kerülnek,

- kérőlapok iktatókönyve, kutatónapló; másolási kérelmek iktatókönyve esetében 15 évig,
- kérőlapok és az iratelőkészítés iratai; az eredeti iratok használatának tilalma alóli felmentéssel és a levéltár iratanyagával kapcsolatos közlési- és jogdíjügyekre vonatkozó iratok esetén 10 évig,
- kutatók részére másolatok készítése, kiadása tárgyában keletkezett megrendelőlapok esetén 5 év a megőrzési idő.

(ii) **Tájékoztatás az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogairól**: Ön, mint az Adatkezelő által kezelt személyes adatok jogosultja kérelmezheti az Adatkezelőtől az Önre vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését, – a Rendelet 17. cikkében meghatározott esetekben és kivételekkel kérheti – az adatok törlését vagy kezelésének korlátozását, és tiltakozhat a személyes adatok kezelése ellen, valamint megilleti a Rendelet 20. cikkében meghatározott ún. adathordozhatósághoz való jog.

(iii) **Hozzájáruláson alapuló adatkezelés**: Amennyiben személyes adatai kezelésének jogalapja az Ön hozzájárulása, úgy a hozzájárulást bármely időpontban jogosult visszavonni. A hozzájárulás visszavonásához való jog nem érinti a visszavonás előtt, a hozzájárulás alapján végrehajtott adatkezelés jogszerűségét;

(iv) **Felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának joga**: Személyes adatai kezelésével kapcsolatban panaszt nyújthat be az illetékes felügyeleti hatósághoz:
Felügyeleti Hatóság neve: Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
Címe: 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/c
Telefonszáma: +36/1-391-1400

(v) **A személyes adatok forrása**: Az Adatkezelő által kezelt személyes adatai a kutatás megkezdése előtt Ön által megadott adatok. Az Adatkezelő nem kezel nyilvánosan hozzáférhető forrásokból származó adatokat az Ön kutatási tevékenységével összefüggésben.

(3) *Az Adatkezelő által a kutatási tevékenységével összefüggésben kezelt személyes adatai*

Kutató neve:
Születési neve:
Anyja neve:
Születési helye és ideje:
Lakcíme:
Levelezési címe:
Állampolgársága:
Külön hozzájárulás esetén elérhetősége (telefon/e-mail):
Közvetve a kutatási tevékenység nyilvántartásával kapcsolatban létrehozott egyéb adatok - a (2) (i) pontban felsorolt okiratok érintettel összefüggésbe hozható tartalmi elemei.

Alulírott
név: …….,
születési helye és ideje: ……
anyja neve: …….,
kijelentem, hogy a fenti tájékoztatás tartalmát megismertem, a személyes adataim kezelésére vonatkozó tájékoztatást tudomásul vettem.

…….., 20……év ……..hó ……..-n.

……..
Kutató aláírása